

ARVIOINTIKERTOMUS 2020

Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tarkastustoiminta	2
1.1. Tarkastuslautakunnan kokoonpano	2
1.2. Tarkastuspalvelut	2
1.3. Sidonnaisuusrekisteri	2
1.4. Edellisen vuoden arviointikertomuksen huomiot	3
1.5. Arvioinnin lähtökohdat	3
2. Strategisten tavoitteiden toteutuminen	3
2.1. Olennot tapahtumat ja muutokset	3
2.2. Avaintavoitteet ja keskeiset tunnusluvut	5
2.2.1. Toiminnallisten tavoitteiden saavuttaminen	5
2.2.2. Määrällisten tavoitteiden saavuttaminen	6
2.2.3. Taloudellisten tavoitteiden saavuttaminen	7
2.3. Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestäminen	7
3. Yhteenveto	7

ARVIOINTIKERTOMUS 2020

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain 121§:n mukaisesti valmistella hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, ovatko yhtymäkokouksen asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Lisäksi tarkastuslautakunnan on arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos taseessa on kattamatonta alijäämää. Lautakunnan on huolehdittava kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta, sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamisesta sekä valmistella esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

1. Tarkastustoiminta

1.1. Tarkastuslautakunnan kokoonpano

Espoon seudun koulutus kuntayhtymä Omnian tarkastuslautakunta muodostuu kolmesta jäsenestä. Yhtymäkokouksen asettamassa tarkastuslautakunnassa ovat tarkastusvuonna 2020 toimineet seuraavat jäsenet:

Jyrki Seppänen, puheenjohtaja; varajäsen Päivi Käri-Zein
Antti Kainulainen, varapj.; varajäsen Camilla Lindy 8.12.2020 asti, Peppi Seppälä 8.12.2020 lähtien
Ulla Seppälä; varajäsen Mikko Kara

Tarkastuslautakunta on kokoontunut toimintavuoden 2020 aikana kuusi kertaa. Päätöksenteko tarkastuslautakunnan kokouksissa on tapahtunut puheenjohtajan esittelystä. Tarkastuslautakunnan sihteerinä on toiminut kuntayhtymän vastuunalainen tilintarkastaja.

1.2. Tarkastuspalvelut

Tarkastuslautakunnan esityksestä yhtymäkokous päätti kokouksessaan 7.5.2019, että kuntayhtymän tilintarkastuspalveluiden palveluntuottajaksi tilikausille 2019–2022 valitaan PwC Julkistarkastus Oy. Yritysjärjestelyn myötä PwC Julkistarkastus Oy:n osakekanta myytiin KPMG Oy Ab:lle, jonka jälkeen yhtiö toimii nimellä KPMG Julkistarkastus Oy, ja se on KPMG Oy:n täysin omistama tytäryhtiö. Yhtiön nimeämänä vastuunalaisena tilintarkastajana on toiminut KHT, JHT Juha Huuskonen. Vastuunalainen tilintarkastaja on osallistunut tarkastuslautakunnan kokouksiin.

Tilintarkastusyhteisö on suorittanut vuoden 2020 tarkastuksen ennalta laaditun tarkastusohjelman mukaisesti. Vastuunalainen tilintarkastaja on raportoinut suorittamistaan tarkastuksista tarkastuslautakunnalle ja antanut kuntalain 125 §:n mukaisen tilintarkastuskertomuksen.

1.3. Sidonnaisuusrekisteri

Kuntalain 121 §:n 5 kohdan mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on valvoa sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset yhtymäkokoukselle tiedoksi. Tarkastuslautakunta on käsitellyt ja hyväksynyt kuntayhtymälle toimitetut sidonnaisuusilmoitukset ja päättänyt toimittaa ne yhtymäkokoukselle tiedoksi.

1.4. Edellisen vuoden arviointikertomuksen huomiot

Yhtymähallitus antoi vastineen syksyllä 2020 tarkastuslautakunnan vuoden 2019 arviointikertomuksessa esittämiin huomioihin. Tarkastuslautakunta toteaa, että saadut vastineet olivat perusteellisia.

Tarkastuslautakunta esittää, että arviointikertomuksen johdosta annettu vastine huomioidaan seuraavan vuoden suunnittelussa.

1.5. Arvioinnin lähtökohdat

Painopiste arviointikertomuksessa on toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arvioinnissa. Tarkastuslautakunta on perehtynyt yhtymäkokouksen asettamiin tavoitteisiin ja yhtymähallituksen toimintakertomuksessa esittämään tavoitteiden toteutumista koskevaan raportointiin. Niin ikään lautakunta on perehtynyt kuntayhtymän toimintaan saamiensa selvitysten avulla.

Toimintakertomuksessa on esitetty erikseen Espoon kaupungin konserniyhteisöilleen asettamien talousarviotavoitteiden toteutuminen sekä jäsenkuntien asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen. Toimintakertomuksessa on myös annettu katsaus Omnia-konsernin toiminnasta ja taloudesta sekä konsernin tulevaisuuden näkymistä.

Lautakunta on arvioinut Omnian eri toimintoja vastuuhenkilöiden pitämien toimintakatsausten ja käytyjen keskustelujen perusteella. Niin ikään lautakunta on käynyt keskusteluja kuntayhtymän johdon kanssa pandemian vaikutuksesta yhtymän toimintaan sekä talouteen.

Arviointikertomuksessa ei erikseen arvioida niiden saavutettujen tavoitteiden toteutumista, joista tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan on esitetty riittävät tiedot toimintakertomuksessa.

2. Strategisten tavoitteiden toteutuminen

2.1. Olennaiset tapahtumat ja muutokset

Vuotta 2020 hallitsi maailmanlaajuisesti ja siten myös paikallisesti koronapandemia ja sen heijastusvaikutukset. Henkilöstölle viestittiin pandemiatilanteen aiheuttamista toimista viikoittain ilmestyneessä tilannekuvakatsauksessa sekä henkilöstöfoorumeissa. Asiaa käsiteltiin säännöllisesti myös yhteistyötoimikunnassa.

Opetus, ohjaus ja muu työskentely siirtyi etätoimintaan onnistuneesti. Kuntayhtymän johtajan päätöksellä pidättäytyttiin henkilökunnan irtisanomisista, osa-aikaistamisista tai lomautuksista ja henkilöstölle osoitettiin korvaavia tehtäviä tarpeen mukaan. Omnian tilat olivat kevätkaudella Espoon kaupungin perusopetuksen käytössä. Kansainvälinen työskentely siirtyi kokonaisuudessaan verkkoon eikä kansainvälisiä vaihtoja toteutettu maaliskuun jälkeen. EU-Twinning-hanketta Moldovassa jatkettiin elokuusta lähtien etänä ja hankkeen toteutukselle myönnettiin jatkoaikaa.

Vuoden 2020 talousarvion ja -suunnitelman lähtökohtana oli, että kuntayhtymän tilikauden tulos on tasapainossa vuoden 2021 loppuun mennessä. Saatujen selvitysten perusteella talouden kehityksen ennakointi on vaikeutunut pandemian vaikutusten ja valtion rahoituspäätösten takia, mutta opiskelijavolyymien kasvu, valtion lisärahoituksen suotuisuus ja tiukka taloudenpito mahdollistivat tasapainotavoitteen saavuttamisen alkuperäisen tavoiteaikataulun mukaisesti.

Kirjanpitolautakunta vahvisti marraskuussa 2020 lausunnossaan ammatillisen koulutuksen julkisrahoituksen jaksottamisesta, että kirjanpitovelvolliselle myönnetyt avustukset merkitään tuotoiksi sille tilikaudelle, jonka aikana kirjanpitovelvollinen on ne lopullisesti saanut. Vaikka lähtökohta myönnetylle lisärahoitukselle oli, että sen käyttö ei ole sidottu myöntövuoteen, on lisärahoitus tuloutettu kokonaisuudessaan vuodelle 2020 kirjanpitolautakunnan ohjeen perusteella. Näin ollen kyseisellä rahoituksella suunniteltujen toimenpiteiden kustannukset eivät välttämättä kohdistu samalle tilikaudelle kuin rahoitusosuus. Lisärahoituksen kertaluonteinen tuloutus voi edellyttää vuoden 2021 talousarvion käyttötalousosan sitovan määrärahan muutosesitystä.

Koulutuksen järjestäjiä on neuvottu tarkastelemaan ja arvioimaan taloudellista asemaa pidemmällä aikajänteellä, jolloin rahoituksen vaikutusta eri tilikausien tulokseen voidaan tarkastella kokonaisvaltaisemmin.

Koulutus- ja opiskelijapalveluiden haasteina olivat ammatillisen koulutuksen suoritteiden kertymä ja aikuislukion tutkintokoulutuksen vetovoima. Siirtyminen etätoimintaan onnistui kuitenkin ennakoitua paremmin ja opiskelijahaku sekä opiskelijaksi ottaminen etenivät suunnitellusti. Vuoden aikana kiinnitettiin erityistä huomiota yhteydenpitoon opiskelijoiden kanssa mahdollisen syrjäytymisen ehkäisemiseksi ja opintojen edistymisen varmistamiseksi. Tästä huolimatta pandemia hidastutti valmistumisia, mutta esim. ylioppilaiden määrä oli keväällä aikaisempia vuosia korkeampi. Yhteistyö jäsenkuntien sivistystoimen opiskeluhuollon, terveyspalveluiden sekä COVID-19 neuvonnan kanssa osoittautui erittäin tärkeäksi opiskelijoiden hyvinvoinnin varmistamiseksi.

Työväenopiston kurssit pystyttiin pääsääntöisesti järjestämään etäopetuksena. Pandemia ja TE-hallinnon asiakasohjauksen hidastuminen asettivat haasteita osaamiskeskuksen ja nuorten työpajojen määrällisten tavoitteiden saavuttamiselle. Yrityspalveluita, työllisyyttä ja maahanmuuttoa sekä osallisuutta koskevat palvelut toteutuivat suunnitellusti ja asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Kuntakokeiluun liittyen Espoon kaupunginvaltuusto päätti joulukuussa 2020 aikuisten työpajojen siirtämisestä Omnian vastuulle 1.3.2021 lukien.

Strategista tilasuunnittelua jatkettiin, keskeisimpänä hankkeena Kiviruukin alueelle tulevan metron pääte pysäkin välittömään läheisyyteen toteutettava toimintakokonaisuus (CleanTechGarden) mahdollistaen toimintojen keskittämistä ja tilojen käytön tehostamista. Eri toimipisteissä on toteutettu kuntoarvioita ja -tarkastuksia sekä tehty linkaariajattelun mukaisia korjaus- ja ylläpitotöitä.

Omnia-konsernin toimintaa ohjaavat konserniohjeiden ohella yhtymäkokouksen päättämä hallintosääntö, kuntayhtymän johtajan antamat toimintaohjeet sekä yhteistyösopimukset konserni- ja osakkuusyhtymien (Omnia koulutus Oy, Omnia Education Partnerships Oy ja Wenhe Oy) sekä jäsenkuntien kanssa.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä poikkeusolojen edellyttämän selkeän johtamisen, oikea-aikaisen viestinnän sekä ohjeistuksen merkitystä ja kannustaa jatkamaan hyväksi havaittuja käytänteitä etätyöskentelyn osalta siten, että asiantuntevalla esimiestyöllä varmistetaan tavoitteiden saavuttaminen myös etätyön aikana.

Niin ikään lautakunta pitää tärkeänä, että laajennetun oppivelvollisuuden astuessa voimaan vuonna 2021, kaikille oppivelvollisille varmistetaan opiskelupaikka sekä mahdollisen sote-uudistuksen yhteydessä opiskelijoiden hyvinvoinnin turvaamiseksi varmistetaan tiiviin yhteistyön jatkuminen opiskeluhuollon ja terveydenhuollon kanssa.

Lautakunta suosittaa, että talouden suunnittelua ja seuranta tuetaan avustavilla (proformatiivisilla) tuloslaskelmilla, joilla pystytään osoittamaan taloudellisen tilanteen kehitystä rahoituksen kirjanpidollisesta käsittelystä huolimatta.

2.2. Avaintavoitteet ja keskeiset tunnusluvut

Kuntalain mukaan tilinpäätökseen sisältyvässä toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta.

Vuoden 2020 toiminnallisten talousarviotavoitteiden toteutuminen on esitetty toimintakertomuksen kohdassa 2.1. Toimenpiteiden vaikutuksia tavoitteiden saavuttamiseen on analysoitu erilaisten tunnuslukujen ja niille asetettujen mittaritavoitearvojen perusteella. Taloudellisten tavoitteiden toteutumista on puolestaan arvioitu toimintakertomuksen kohdassa 2.2.

Toimintakertomuksen kohdassa 2.1.1 on esitetty Espoo-konsernin asettamien tavoitteiden toteutuminen. Mittareiden tavoitearvot savutettiin muiden paitsi tavoitteen 'Tutkintokoulutuksesta eronneiden osuus' osalta, jota on analysoitu tarkemmin toimintakertomuksen kohdassa 2.1.1. Mittari vuodelle 2020 oli uusi ja tulosta asetettaessa ei ollut vielä käytössä vertailulukua, josta syystä tavoite asetettiin liian optimistisesti. Eroprosentti laski kuitenkin vuodesta 2019 kolmella prosenttiyksiköllä.

Lautakunta toteaa, että toimintakertomuksen sisältö ja tunnuslukuanalyysit antavat riittävässä laajuudessa tietoa asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta arvioinnin pohjaksi.

2.2.1. Toiminnallisten tavoitteiden mittariarvojen saavuttaminen

Toimintakertomuksen kohdan 2.1.2 perusteella, tavoitearvoa ei saavutettu seuraavien mittareiden osalta:

- *Toteutus suunnitelmissa on asetettu hakijamäärätavoitteet jokaiselle koulutusmuodolle*
 - o jatkuvan haun hakujärjestelmä ei vielä mahdollistanut hakijamäärien seuraamista ja tilastoimista, joten hakijamäärätavoitteita ei pystytty asettamaan
- *Toisen asteen tutkintokoulutuksen eroprocentti ≤ 10 %*
 - o ks. kohta 2.2.
- *Omnian tutkintoa edeltävistä palveluista Omnian koulutuksiin ohjautuvien asiakkaiden osuus:*
 - *ammattilliseen koulutukseen valmentavasta siirtyvien osuus 85 %*
 - o tavoite oli asetettu virheellisen korkealle, koska opiskelijoilla on hyvin erilaisia tavoitteita jatkohakeutumiseensa liittyen
 - *aikuisten perusopetuksesta siirtyvien osuus 95 %*
 - o ohjautuvien määrää ei saatavilla järjestelmästä
 - *nuorten työpajoista siirtyvien osuus 35 %*
 - o sisäisiä palvelupolkuja tulee tehostaa
- *OKKA-sertifikaatti uusittu*
 - o uusimisprosessi on edistynyt, vaikka sertifikaattia ei pandemian takia uusittu
- *Vähintään 50 yritystä on osallistunut Omnian isännöimiin kansainvälisiin vierailuihin*
 - o vierailutoiminta keskeytetty pandemian takia
- *Jatkuvan toiminnan raportointijärjestelmä organisaation eri tasoilla on otettu käyttöön*
 - o työ oli arvioitua hitaampaa tietopohjan ja lähdejärjestelmien haasteiden takia

- *Sairauspoissaolopäivät < 9 pv/hlö*
 - o vuoden 2019 sairauspoissaolopäivien määrä oli 13,4, joten tulos koheni merkittävästi
- *Työyhteisökysely: kokonaistulos prosenttiosuuksien keskiarvona (trust-indeksi) > 53 %*
 - o valmistauduttiin ns. pulssikyselyn käyttöönottoon vuoden 2021 aikana
- *Henkilöstön koulutus- ja kehittämispäivät > 2,5 pv/hlö*
 - o sisäisiin koulutuksiin ilmoittautumista tulee tehostaa
- *Henkilöstökoulutuksen ja kehittämispäivien arviointiin luodaan palautejärjestelmä*
 - o pysyvää käytäntöä ei ole luotu
- *Tilojen käyttäjien tyytyväisyys: positiivinen muutos tilavaraukseen liittyvissä palautteissa*
 - o tilavarausjärjestelmä ei ollut vielä käyttöönotettavissa
- *Uudet www-sivut on otettu käyttöön*
 - o pandemian takia käyttöönotto viivästyi

Lautakunta toteaa, että mittareiden määrään sekä niiden kytkeytymiseen toimenpiteisiin ja tavoitteisiin tulee kiinnittää huomiota.

Lautakunta korostaa koulutuksen vetovoimaisuuden ja opiskelijapalautteiden huomioon ottamista tavoiteasetannassa sekä mittareissa.

2.2.2. Määrällisten tavoitteiden saavuttaminen

Toimintakertomuksen kohdan 2.1.2 perusteella, tavoitearvoa ei saavutettu seuraavien määrällisten tavoitteiden (tunnusluvut) osalta:

- *Suoritetut ammatilliset tutkinnot ja tutkinnon osat*
 - o vaikka ammatillisen koulutuksen opiskelijavuositavoite saavutettiin, jäi suoritteiden määrä tavoitteesta pandemian ja aikuisten tutkintovaatimusten laajenemisen takia
- *Aikuislukion tutkinto-opiskelijat ja aineopiskelijoiden suorittamat kurssit*
 - o luvuissa tulee huomioida myös muut kuin valtionosuusrahoituksen piiriin kuuluvat opiskelijat
- *Työväenopiston toteutuneet opetustunnit*
 - o opetustunnit eivät toteutuneet tavoitteen mukaisesti pandemiarajoitusten takia
- *Pajanuorten määrä*
 - o palveluun ohjautuminen hidastui ja osa asiakkaista ei halunnut tai kyennyt osallistumaan työpajatoimintaan pandemian aikana
- *Valma asiakasmäärä*
 - o tutkintokoulutuksesta on löytynyt aikaisempaa paremmin opiskelupaikkoja peruskoulun päättäville sekä muille Valma-koulutuksen kohderyhmille

Lautakunta esittää, että kunkin koulutusmuodon ja palvelutoiminnan suoritekertymää analysoidaan ja arvioidaan eri organisaatiotasoilla systemaattisesti osana toiminnan tuloksellisuusseuranta.

2.2.3. Taloudellisten tavoitteiden saavuttaminen

Käyttötalous-, tulos-, rahoitus- ja investointiosan sitovuustasojen mukainen tavoitteiden toteutuminen on kuvattu vuoden 2020 tilinpäätöksen kohdassa 2.2.

Toimintakertomuksessa on esitetty toiminnassa ja taloudessa tapahtuneet olennaiset muutokset sekä niiden vaikutukset taloudellisten tavoitteiden saavuttamiseen. Taloudelliset tavoitteet saavutettiin, paitsi tuloslaskelmaosan sitovan määrärahan (nettorahoituskulut/-tuotot) osalta. Tilikauden 2020 nettorahoitustuotot olivat noin 80.000 euroa, mutta pandemian takia sitovaa tavoitetta 150.000 euroa ei saavutettu. Toimintakertomuksessa on annettu tarkennettu selvitys poikkeaman syistä. Sijoitusomaisuuden markkina-arvo ylittää kirjanpitoarvon 2,8 milj. eurolla tilinpäätöshetkellä.

Kuntayhtymä saavutti toiminnan ja talouden uudistamis- ja tasapainottamisohjelman mukaisen tavoitteen alkuperäisen aikataulun mukaisesti.

Lautakunta suosittaa, että talouden kehitystä ja rahoituksen riittävyyttä investointeihin arvioidaan myös pitkällä tähtäimellä, jotta talouden tasapaino pystytään säilyttämään.

2.3. Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestäminen

Yhtymähallitus vahvisti kokouksessaan 18.12.2019 kokonaisvaltaisesti uudistetun sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen, joka linjaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkoituksen ja tavoitteet, tehtävät ja vastuut sekä sen, miten sisäinen valvonta ja riskienhallinta kytkeytyvät johtamis- ja ohjausjärjestelmään. Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestämistä on arvioitu toimintakertomuksen kohdassa 1.2. Selonteko vastaa sisällöltään ja rakenteeltaan kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjetta.

Tilivuoden 2020 aikana johto ja esimiehet ovat omalla vastuualueellaan osana suunnittelu- ja seurantaprosessia kirjanneet toimintaansa ja tavoitteitaan uhkaavat riskit. Riskienhallintaa kehitetään mm. menettelytapojen systematisoinnin, riskiraportoinnin sekä riskienhallinnan toimenpiteiden seurannan osalta.

Merkittävimmät riskit tilikaudella liittyivät

- tavoitteen mukaisen opiskelijamäärän saavuttamiseen,
- pandemian negatiivisten vaikutusten hallitsemiseen,
- järjestelmäkehityshankkeiden toteutukseen sekä
- toiminnan ja talouden tasapainotus- ja uudistamisohjelman toteutukseen.

Lautakunta pitää hyvänä, että riskienhallintaa on kyetty kehittämään kokonaisvaltaisesti ja riskien vaikutuksia on pystytty arvioimaan muuttuneet olosuhteet huomioiden. Lautakunta kannustaa jatkamaan sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan kehittämistä Omnia-konsernin näkökulmasta.

3. Yhteenveto

Yhteenvetona toimintavuoden 2020 osalta tarkastuslautakunta toteaa arvionaan, että kuntayhtymän tilinpäätökseen sisältyvä toimintakertomus on kattava ja antaa oikeat sekä riittävät tiedot yhtymäkokouksen asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta. Kuntayhtymä on pääosiltaan saavuttanut vuodelle 2020 asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Tarkastuslautakunta kiittää kuntayhtymän henkilökuntaa ja johtoa tavoitteiden saavuttamisesta poikkeavissa ja haastavissa olosuhteissa.

Arviointikertomus 2020

Espoossa, 31. päivänä maaliskuuta 2021

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia

Jyrki Seppänen
Puheenjohtaja

Antti Kainulainen
Jäsen

Mikko Kara
Varajäsen

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 9 pages before this page

Dokumentet inneholder 9 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 9 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 9 sider før denne side

Detta dokument innehåller 9 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende